

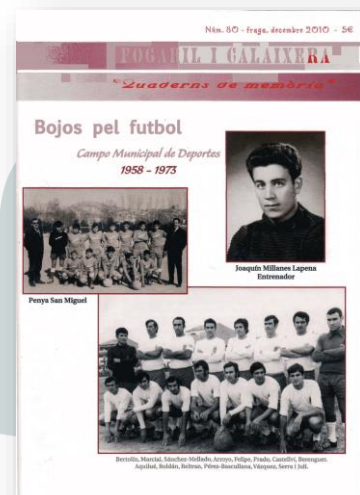

MARÍA JOSEFA ZAPATER LABRADOR

(MARY ZAPATER COM A NOM DE PLOMA)

BIOGRAFIA

Va nèixer a Fraga el 1948, va treballar en la ràdio local (CES, Radio Cadena, RNE5) durant dues dècades (entre els 70 i els 90) com a guionista i locutora, per passar a editar, des de 1995, la revista *Fogaril i Calaixera. Quaderns de memòria*, on recollia la “intrahistòria” local del darrer segle. Creades inicialment com a guions radiofònics, les narracions *Encara rai...! Les vint i una falòries* van aparèixer publicades el 2002.

BIBLIOGRAFIA

Obra de Mary Zapater

ZAPATER, Mary (ed.) (1995-2013): *Fogaril i Calaixera* [100 números], autoedició, Fraga.

ZAPATER, Mary (ed.) (1977-1987) *Programa de festes del Pilar*. Fraga.

ZAPATER, Mary (1984): *U.D. Fraga: presidentes*. Fraga.

ZAPATER, Mary (1990): *Día de la Faldeta 1977-1990*. Fraga.

ZAPATER, Mary (1997): *Corredores de figues*. Suplement de FiC.

ZAPATER, Mary (2002): *Encara rai! Les vint i una falòria*. Fraga: IEBC-IEA.

https://books.google.es/books?id=NLRgNupYm1EC&pg=PA3&lpg=PA3&dq=mari+zapater+labrador&source=bl&ots=ty_H0RsF6Z&sig=ACfU3U2RphN1QMP7BC5UBqCgiHng8LIIEA&hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwi0p9_tm-z4AhVqxYUKHYoeDJgQ6AF6BAgXEAM#v=onepage&q=mari%20zapater%20labrador&f=false

ZAPATER, Mary (ed.) (2007-2008): *La Finestra. Revista d'actualitat i opinió*, [5 números]. Fraga.

ZAPATER, Mary (2021): "Retalls de vida", *L'Angorfa. Anuari del Grupo de Investigación "Coses del Poble"*. Mequinensa: Coses del Poble, pp. 97-100.

<https://cosesdelpoble2014.wixsite.com/>

Bibliografia sobre l'autora

BARRAFON, Marina; LABRADOR, Manuela; ZAPATER, Mary (2018): *Percal. La moda de nuestras abuelas*. Zaragoza: Prames.

MORET, Hèctor (1998): *Indagacions sobre llengua i literatura catalanes a l'Aragó*. Calaceit: Associació Cultural del Matarranya-Institut d'Estudis del Baix Cinca, I.E.A.

<https://books.google.es/books?id=9C0J3omPM18C&printsec=copyright#v=onepage&q&f=false>

MORET, Hèctor (2014): «Breu diccionari d'escriptura i escriptors contemporanis en català a l'Aragó». *Alazet*, 21, p. 33-72.

<http://revistas.iea.es/index.php/ALZ/article/view/309>

MORET, Hèctor (2022): «A propòsit de la poesia contemporània en català a l'Aragó». GIRALT, J. / NAGORE, F.: *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 187-231.

<https://zagan.unizar.es/record/118246/files/BOOK-2022-021.pdf>

MORET, M. Teresa (2022): «La narrativa en català a l'Aragó». GIRALT, J. / NAGORE, F.: *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 234-275.

QUINTANA, Artur (2017): «Panorama de la literatura contemporània catalana a l'Aragó». GIRALT, Javier / MORET, Maria Teresa (eds.): *El repte d'investigar a la Franja d'Aragó*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza.

<https://zagan.unizar.es/record/63132/files/BOOK-2017-015.pdf>

RECONeixEMENTS

- **1982** Premi al millor conjunt en el Concurso de indumentaria de Zuera.
- **1988** Premi Pignatelli de la DGA per un treball periodístic radiofònic sobre el reg tradicional.
- **1997** Premi 6 de novembre a la normalització lingüística de l'IEBC-IEA a la revista FiC.
- **2012** Premi d'Acció Cívica de la Fundació Carulla.
- **2015** Premi Ernest Lluch a la solidaritat i el progrés de l'agrupació local del PSOE de Fraga.

VÍDEO POEMA

<https://www.youtube.com/watch?v=nwRKO8MEp7U>

«La Marieta»

Encara rai! Les vint i una falòria, p. 27-29

Bon dia mos de Déu ! Ja ere hora que us trobessa! Des de lego maití que m'hai aixecat , mira, un crostó de pa i un bocí de ceba i me n'hai anat cap a l'horta, pa fer verd pals animals. Com casi no s'hi vie, hai fotut una entrepussada al puntarró del braçal que me n'hai anat de cap a l'espona. En semejante tossolada, que m'ha rebentat lo fllorongo que tenia al clatell. I com aquell bocí és com un patamoll des del rader ribàs que va caure a la sèquia, les espartenyas, calces i vores de les faldetes, entre tarquí, tartanyes i herba apegalosa, pareixie que venia de la guerra de Cuba. Com un Cristo m'hai posat! Sort que soc molt serena i en una reviscolada m'hai ficat dalt de la riba, i d'allí a l'andador a fer cap a la caseta, al menos pa eixuga'm!, no fos cas que agarressa una pepida! Hai arribat bé, però les garres me faen galdín-galdon. Una copeta d'aiguardent m'ha aidat a tornar en sí, però m'hai estat una bona estona sentada al pedrís sense pugue'm valdre. Al genoll tinc una bona bllavor. Si va en augment, esta nit m'hauré de posar una salmorra... Mira, no volia, però com m'hai tingut que esbandir al braçal les calces i les espartenyas, hai encés lo foc pa eixugar-les ràpid. Sort que lo nostre home é molt endreçat i tenie una mica de coscoll i la llenya que

va ascellar l'any passat ben sequeta. I en un obrir i tancar los ulls hai tingut una bona fogatada i la roba eixuta.

Ara que ha passat, ho conto molt desimbolta, però la sapotada ha set de les de campanada d'a cent. En tant desori, osnaleta!, ni puguer fer la fenyà. Només una mica de llantaïms pa la conilla, pos ha tingut fa poc una llodrigadeta i bé se té que cuidar, la bestieta! Mireu, en dos conilles anem ben abundants, a casa, i encara me'n veng, que un xorrillet cada setmana va molt bé a les cases! Ja que estava a l'horta hai aprofitat i hai collit una mica de borraines i unes bledes, que est any vam comprar la llagor a ca Silveriet, i mos han eixit unes bledes en unes penques... com a la mà, de grosses! I tendres com un aigua!

Pel de demés no n'hi ha gran cosa, pos al fer fred no ha lluit mica l'hortalícia, només s'ha fet una mica d'esquirola, pots pensar! Només pa aprofitar l'ullet. Ja ho veeu, en la panistra petita ho hai pogut portar tot.

Ara patia per vosaltres, *pos* com vam quedar pa avui pa apanyar lo carrer, me sabia mal de no acudir, pos n'hi ha que de seguida marmulen. Però com vec que esteu en bona colla, vaig cap a casa i baixaré una altra estona a ajudar-us. I, si convé, ja faré jo lo xicolate pa quan acabeu. Ja mo'l prendrem al corral nostre. És que me tenen que vindre hostes i més tard no me podré moure de casa. Vénen les dos xiques que va criar ma tia a dida, a Barcelona, i ja tu'n podeu fer la idea! Ma sogra, més que si fossen filles fectives! Lo meu home, germanetes amunt, germanetes avall. I jo, au, Maria!, carrega't en tota la fenyà, i en est genoll que me fa veure les estreles! Sort que les dos són unes beneites: *con tal que* sigue de Fraga, tot ho troben bo i tot lis fa gràcia, que si no... Adéu-siau. Ah!, acordeu's de portar-us algun sucador pal xicolate!

ENLLAÇOS

- ***Temps de Franja***

https://issuu.com/temps_de_franja/docs/tdf117

https://issuu.com/temps_de_franja/docs/tdf-140-web

<http://www.ascuma.org/wordpress/wp-content/uploads/2009/11/TdF-D25-febrer.pdf>

- **Entrevistes, ressenyes i notícies**

https://www.ivoox.com/entrevista-mari-zapater-percal-la-moda-audios-mp3_rf_30444749_1.html

<https://www.catedramariustorres.udl.cat/espaimt/directori/index.php>

<http://www.lafranja.net/?p=11342>

https://llenguanacional.cat/pdf/LN42_26.pdf